

Datum : 28 januari 2025
Referentie : NOREA/AB/2025/010
Re : Reactie internetconsultatie “Implementatiebesluit assurance–onderzoek duurzaamheidsrapportering”

Geachte lezer,

Namens NOREA (Nederlandse Orde van Register EDP–Auditors) maken wij graag gebruik van de gelegenheid om te reageren op de consultatie van het implementatiebesluit assurance–onderzoek duurzaamheidsrapportering. Als beroepsorganisatie voor IT–auditors volgen wij de ontwikkelingen op het gebied van assurance bij duurzaamheidsinformatie nauwlettend om vast te stellen in welke hoedanigheid in het register ingeschreven IT–auditors hier een rol bij zullen vervullen.

Bevoegdheden

Een belangrijk onderdeel van de Europese Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) is vraagstelling wie de beoordeling en (in de toekomst) controle van duurzaamheidsverslagen mag uitvoeren. In de huidige opzet van het beschreven implementatiebesluit wordt gekozen om uitsluitend accountants deze bevoegdheid te verlenen. De CSRD biedt lidstaten echter ook de ruimte om deze bevoegdheid aan onafhankelijke andere partijen (assurance dienstverleners) toe te wijzen. In Nederland wordt in de huidige situatie gekozen om andere onafhankelijke assurance dienstverleners uit te sluiten. Dit terwijl er in Nederland voldoende overige geaccrediteerde onafhankelijk assurance dienstverleners zijn die deze werkzaamheden zouden kunnen uitvoeren.

In Nederland ingeschreven IT–auditors (Register EDP–Auditors, ook wel ‘RE’) betreffen geaccrediteerde onafhankelijke verleners van assurance diensten. NOREA is lid van IFAC (international Federation of Accountants) en moet voldoen aan de Code of Ethics van IESBA (International Ethics Standards Board of Accountants) en daarmee gelden vergelijkbare beroepsregels die door de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) worden gesteld op het gebied van methodisch werken, aantoonbare ervaring op het gebied van assuranceonderzoeken, opleidingsverplichting en kwaliteitsborging en tuchtrechtelijke aansprakelijkheid. Als zodanig zijn in Nederland RE’s ook bevoegd om assurance rapportages (bijvoorbeeld onder de NOREA 3402 of 3000 standaarden) af te tekenen. Hoewel NOREA onderschrijft dat de accountant in de huidige situatie en gelet op de implementatietermijn de meest passende optie is, leidt het beperken van de bevoegdheid tot onvoldoende flexibiliteit. Dit op het gebied van capaciteit en regeldruk, maar ook op het gebied van expertise. Dit is des te meer het geval richting de toekomst aangezien nagenoeg alle data uit IT–systemen en OT–systemen worden gehaald ten einde te komen tot de CSRD–rapportage. NOREA beveelt daarom aan om deze lidstaatoptie verder te onderzoeken en uit te werken.

De betreffende nota van toelichting beschrijft (p.19): “Daarnaast biedt de richtlijn de optie om in plaats van een accountant een geaccrediteerde onafhankelijke verlener van

POSTADRES

POSTBUS 242
2130 AE HOOFDDORP

BEZOEKADRES

FRAME OFFICE – PHAROS
MERCURIUSPLEIN 3 – 1E VERDIEPING
2132 HA HOOFDDORP

E-MAIL EN WEBSITE

NOREA@NOREA.NL
WWW.NOREA.NL

OVERIG

TEL: 00 31 (0)88 496 03 80
KvK–NR: 40537540

assurancediensten aan te wijzen om de duurzaamheidsrapportering te onderzoeken (artikel 34, vierde lid, Jaarrekeningrichtlijn). Om de kwaliteit te borgen dienen deze dienstverleners aan vereisten te voldoen die gelijkwaardig zijn aan de vereisten die op basis van de Auditrichtlijn gelden voor accountants en accountantsorganisaties. Deze lidstaatoptie is nu niet overgenomen en wordt verder onderzocht, omdat het binnen de korte implementatietermijn niet realistisch is om een gelijkwaardig systeem voor deze dienstverleners te introduceren. Wel wordt in het Bta rekening gehouden met de mogelijkheid dat een andere lidstaat gebruik heeft gemaakt van deze lidstaatoptie en kunnen externe accountants vertrouwelijke gegevens delen met deze partijen in artikel 38a Bta.”

Relevantie IT Audit

Naast dat NOREA pleit voor het verruimen van de bevoegdheid in algemene zin, is deze verruiming zeer relevant voor het vakgebied van de IT-auditor. Bij het uitvoeren van de controle van de financiële verslaggeving is de IT-auditor inmiddels standaard onderdeel van het team van de accountant. Met de komst van de CSRD neemt de complexiteit van de verantwoording toe. Informatie met betrekking tot duurzaamheid wordt niet langer gelimiteerd tot de eigen organisatie, maar zal ook informatie uit de waardeketen dienen te bevatten. Met deze toenemende complexiteit ligt de basis voor de verantwoording in IT-oplossingen en (de kwaliteit en betrouwbaarheid van) data. Naar verwachting zal de noodzaak van het gebruik van IT-oplossingen en beheersingsmaatregelen richting de toekomst uitsluitend groeien naarmate organisaties volwassen worden met betrekking tot hun verantwoording, en daarmee administratie, van duurzaamheidsinformatie. Dit te meer in het verlengde van de visie dat op termijn een redelijke mate van zekerheid verkregen dient te worden door de auditor van de duurzaamheidsverslaggeving. Het is niet ondenkbaar dat de rol van de IT-auditor bij de controle van zowel financiële als niet-financiële informatie uitsluitend zal toenemen en een kritieke randvoorwaarde zal betreffen om zekerheid te kunnen verschaffen bij de in het verslag opgenomen informatie. Daarnaast zal eveneens significante overlap bestaan in de controle van financiële en niet-financiële informatie.

Daarom bestaat er in dit kader een kritieke rol voor de IT-auditor, zoals ook bepleit in het position paper “The role of the IT auditor in audits of sustainability information” ten aanzien van de beoordeling en controle van duurzaamheidsinformatie. In gevallen waar de informatie dermate afhankelijk is van IT-oplossingen, zal de beoordeling en controle hiervan niet voorbehouden kunnen worden aan de accountant. In plaats daarvan zal ten minste een gedeelde verantwoordelijkheid mogelijk moeten zijn.

NOREA Reporting Initiative

Naast het feit dat digitalisering een belangrijke rol vervult in financiële- en duurzaamheidsverslaggeving, geldt dit ook voor de maatschappij in het algemeen. Daarom heeft NOREA het initiatief genomen om een verslaggevingsstandaard te ontwikkelen waarmee organisaties transparant verantwoording kunnen afleggen over de inzet van IT, het NOREA Reporting Initiative (NRI). Het NRI biedt een handvat voor het management om zich met een IT-verslag te verantwoorden en belanghebbenden te informeren over IT-Governance, Risk en Compliance en essentiële IT-onderwerpen zoals digitale innovatie en transformatie, data governance en ethiek, outsourcing, cybersecurity, IT-continuity management en

privacy. Onderwerpen die in bijna alle gevallen ook als materieel worden beschouwd in het kader van de CSRD bij sociale en governance thema's, dan wel bij entiteit-specifieke onderwerpen.

Deze standaard is gepositioneerd in het speelveld van geïntegreerd rapporteren. Daar waar de duurzaamheidsrapportage onderdeel zal zijn van het bestuursverslag, beoogt het NRI tevens geïntegreerde rapportage om transparantie ten aanzien van de gehele organisatie te realiseren. Met het oog op deze integratie, zal dit betekenen dat specialistische kennis noodzakelijk zal zijn bij het beoordelen van de informatie opgenomen in het geïntegreerde jaarverslag, waar de IT-auditor (ten minste) voor het NRI-gedeelte de hoofdrol zal vervullen. Derhalve dient ruimte gelaten te worden voor gedeelde verantwoordelijkheid bij het ondertekenen van de beoordelings- of controleverklaring.

NOREA beveelt daarom ten harte aan om de lidstaatoptie met betrekking tot geaccrediteerde onafhankelijke verleners van assurediciendsten verder te onderzoeken en uit te werken.

Conclusie

Wij hopen middels deze beantwoording van de consultatie bij te kunnen dragen aan de verdere ontwikkeling van het implementatiebesluit. Mochten er vragen zijn ten aanzien van de beantwoording, dan zijn wij uiteraard graag bereid tot een nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,
Namens NOREA,

Voorzitter Bestuur NOREA dhr. drs. M.M.J.M. (Marc) Welters RE RA
Lid NOREA Taskforce ESG, namens het Bestuur mw. M. (Manon) van Rietschoten RE Msc RA
Voorzitter Taskforce ESG dhr. J.J.N. (Jeroen) Francot RE Msc